

Terugblik Congres Toekomstbestendig Bouwen

Het tweede evenement van Toekomstbestendig Bouwen. Met de lancering van het nieuwe convenant, nieuwe ondertekenaars en nieuwe inspiratie.

24 oktober 2024

Het is inmiddels alweer 2 jaar geleden dat de eerste 87 ondertekenaars tijdens een speciaal georganiseerd tekenmoment in 't Spant in Bussum hun handtekening zetten onder de eerste versie van het convenant. Vorig jaar vond het eerste evenement plaats in de Werkspoorkathedraal in Utrecht. Dit jaar vindt het Congres Toekomstbestendig Bouwen in Amersfoort plaats, met ruim 200 deelnemers.

'Er zijn veel verschillende partijen nodig'

Marrit van der Schaar van de provincie Utrecht, betrokken vanaf het eerste uur, heet de bezoekers welkom. Ze doet dat samen Imre de Roo van de provincie Noord-Holland. "Ik ben nu mijn

huis aan het verbouwen en merk dat het niet altijd makkelijk is om toekomstbestendig te bouwen. Dat onderstreept wat mij betreft dat er veel verschillende partijen nodig zijn." En die zijn er in de zaal, blijkt uit de handen die de lucht in gaan. De Roo: "Het draait vandaag om het covenant. Wie heeft het ondertekend?" Veel handen gaan de lucht in. "En wie ondertekent vandaag?" Er gaan meer dan 10 handen de lucht in, gevuld door applaus.

Welkom door Marrit van der Schaar en Imre de Roo.

Voor biobased bouwen zijn veranderingen nodig

Keynote Sandra Nap neemt het woord. Ze is 'transitiemaker' voor materiaal efficiënt en biobased bouwen. Daarvoor kreeg ze al een aantal prijzen: in 2022 Circular Hero, in 2023 REBF-pionier én in de ABN AMRO Duurzame 50. "We werken als pioniers in biobased bouwen met hennep, vlas en hout." Ze vertelt over de 'reis' die zij met Holland Houtland heeft gemaakt. "De hele bouw is verantwoordelijk voor 40% CO2 uitstoot. Vanaf het moment dat we dat wisten vonden we dat het roer om moest. Als eerste bij onszelf."

Het doel werd een materiaaltransitie, vertelt Sandra Nap. "Dat was meteen een oplossing voor stikstof, water, economische en

landbouw-crisis. We kozen voor impact en om het systeem te veranderen: bestaande grenzen doorbreken. "Met biobased materiaal is er veel minder fossiele energie nodig om huizen te bouwen. Het betekent ook een nieuwe taal maken, zoals Natuurhuis. Ik voelde het mijn verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat deze materiaalverandering niet afhankelijk was van de keuze van de architect, maar verbonden aan de energietransitie en toekomstbestendig bouwen. En daarom ben ik hier vandaag ook."

"De biobased toekomst is er echt vandaag al", stelt de transitiemaker. "Er zijn ook veel organisaties die werken aan biobased wonen. We hebben daarom een gids gemaakt van bedrijven die biobased concept woningbouw makkelijker maken." Het is vaak: ik wil wel, maar de ontwikkelaar, welstand, de bewoner wil niet. Waarom bepaalt de ander? Die niet wil? Met denkbeelden en ervaringen van het verleden. Sandra Nap loopt 4 projecten langs die het tegendeel bewijzen: Buiksloterham, Switi, Nelson Mandela park en Brasa Village.

Sandra Nap: "Jullie zijn allemaal betrokken bij dit convenant. Wij zijn hier in een zaal met 250 mensen die toekomstbestendig willen bouwen. En daarom is het goed om te weten dat de huidige werkwijze van woningen bouwen niet in beton gegoten hoeven te zijn. Laten we in plaats van 'Mij niet bellen'... afspreken...: mij wel bellen! Laten we niet wachten op de ander."

Sandra Nap vertelt over de materiaaltransitie naar biosbased bouwen en roept iedereen op om mee te gaan.

[Download de presentatieslides](#)

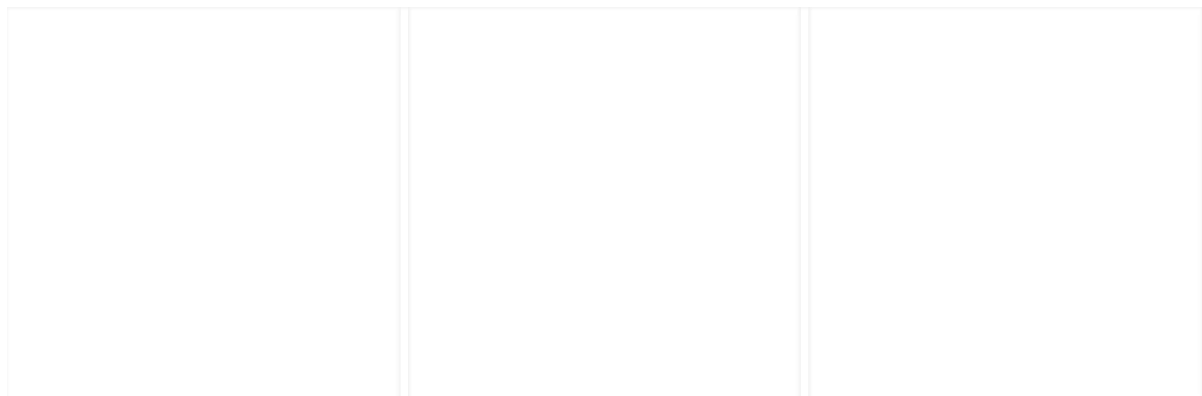
Verskillende deelsessies

In twee rondes worden inspirerende deelsessies verzorgd door veel verschillende (overheids)organisaties, waaronder Rabobank, ministerie van VRO, DGMR, Finch Buildings, TNO, Cirkelstad, Triodos Bank, TheNewMakers, OMRT, LEVS architecten, C-creators.

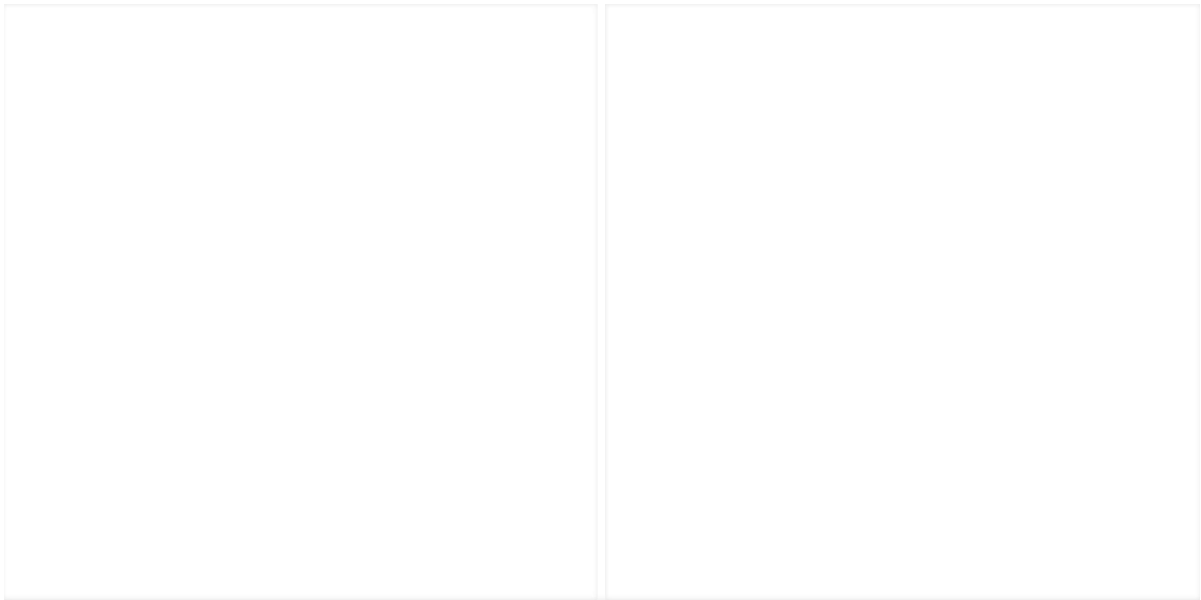

Er is in de pauzes ook tijd om met elkaar te netwerken en ervaringen uit te wisselen over toekomstbestendig bouwen.

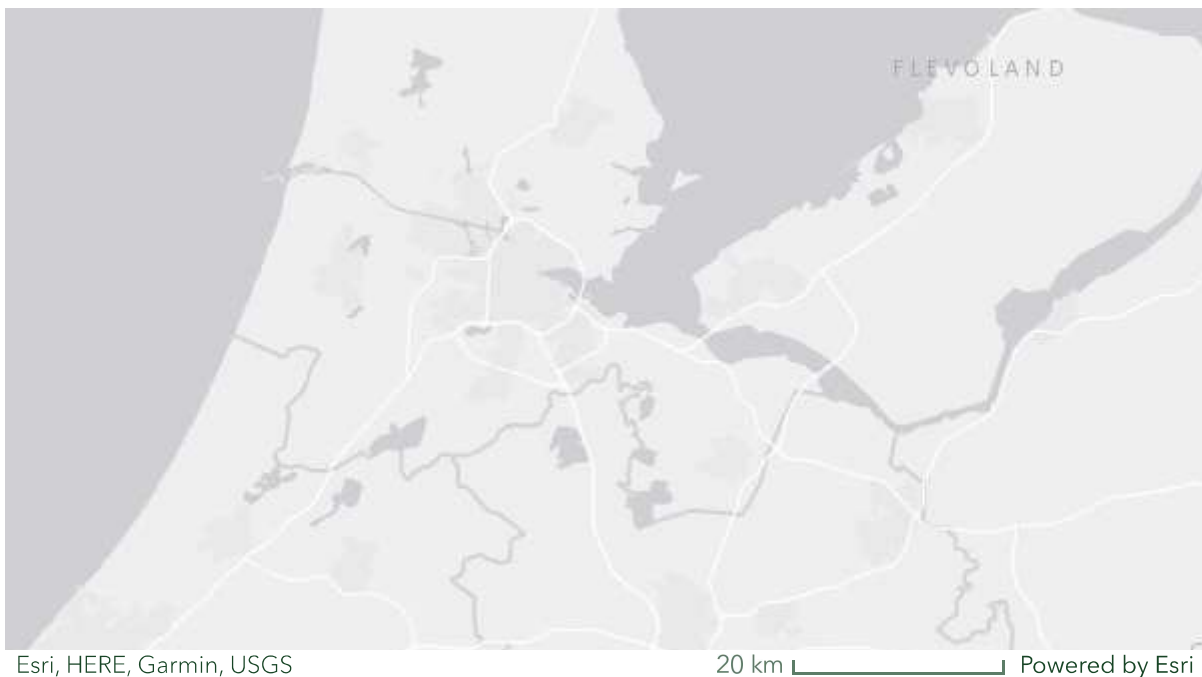
Nieuwe ondertekenaars convenant

Het congres is ook weer een mooi moment waarop nieuwe organisaties zich officieel voegen bij het platform Toekomstbestendig Bouwen. Het convenant wordt tijdens een speciaal ingelast moment door meer dan 15 organisaties ondertekend. "Publieke én private partijen nemen met de ondertekening de verantwoordelijkheid om afspraken te maken over toekomstbestendige bouw", zegt René Dijkstra, procesmanager van het convenant. Hij heet de nieuwe organisaties welkom. "Jullie hebben de intentie om niet morgen, maar vandaag te beginnen met toekomstbestendig bouwen."

Meer dan 15 nieuwe ondertekenaars van het convenant. Er zijn nu meer dan 145 partners.

Lees het nieuwsbericht

Meer dan 145 ondertekenaars Convenant Toekomstbestendig Bouwen

Maak toekomstbestendig bouwen onderdeel van de ontwerpopgave

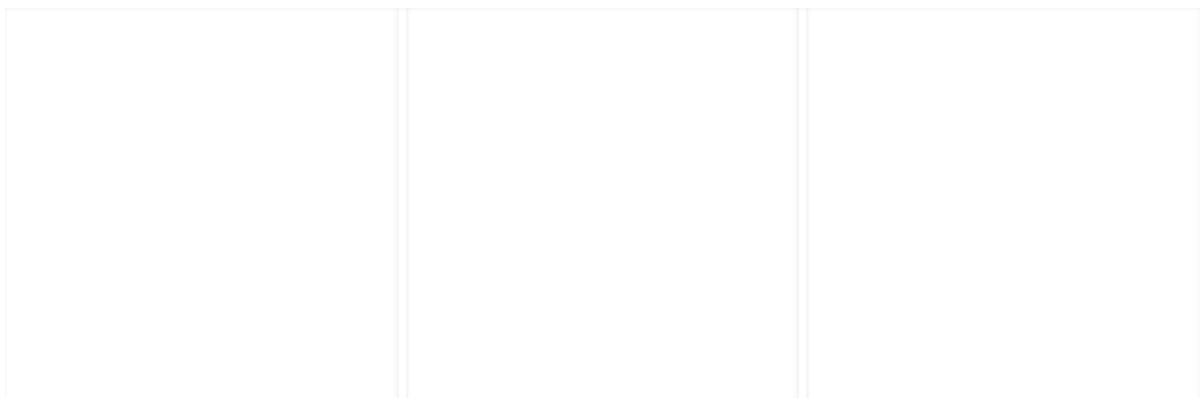
Gertjan de Werk is expert op het gebied van toekomstbestendig en circulair bouwen, en actief vanuit Cirkelstad en de Nationale Aanpak Biobased Bouwen. Hij vertelt over toekomstbestendig bouwen in de praktijk. "Er ligt een grote uitdaging: 1 miljoen passende woningen bouwen tot 2030. Met minder dan de helft

van de huidige milieu-impact." De Werk ziet dat het vaak 'stapelen van ambities' is. "Laten we daarmee stoppen en het in één keer goed doen."

Industriële conceptontwikkelaars doen vaak ingewikkeld, vertelt Gertjan de Werk. "Toch kan het al lang anders. En dat tonen we aan met onze data: we laten het zien." Hij laat een grafiek zien. Vervolgens verschijnt er een tabel op het scherm. "En het is niet duurder. Als je het echt goed doet is het zelfs goedkoper. Het blijkt uit de cijfers."

Tijd om iets uit te zoomen, vindt Gertjan de Werk. "Dat was op basis van projecten. Het is meestal iets complexer, want het gaat over gebiedsontwikkeling. De puzzel is groter en daarbij is het nodig dat ieder de rol pakt die hem of haar past. Met een integrale set aan spelregels. Aan de voorkant kun je het gesprek aangaan over hoe de ambities gehaald kunnen worden, legt Gertjan de Werk uit. "De auto neemt 55% van de openbare ruimte in. Dat kost veel in de grondexploitatie."

Maak toekomstbestendig bouwen onderdeel van de ontwerpopgave, niet van de stapel ambities die je hebt!" En dat kan best, vindt De Werk. "Ontwikkelaars en bouwers zijn vaak ambitieuzer en verder dan gemeenten."

Gertjan de Werk: toekomstbestendig bouwen kan,
en is het is - als je het goed doet - zelfs goedkoper

Gertjan de Werk geeft aan dat voor toekomstbestendig bouwen in veel regionale woondeals al afspraken zijn gemaakt en de provincie Zuid-Holland heeft een verordening. Er zijn bestuurlijke afspraken over onder meer:

- *1.50% industrieel in 2030*
- *Aanbesteden en tenderen op MPG <0.5*
- *50% biobased en/of secundair in 2030*
- *Toepassen landelijke maatlat groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving*
- *Het Nieuwe Normaal als methodiek om circulariteit te bepalen*

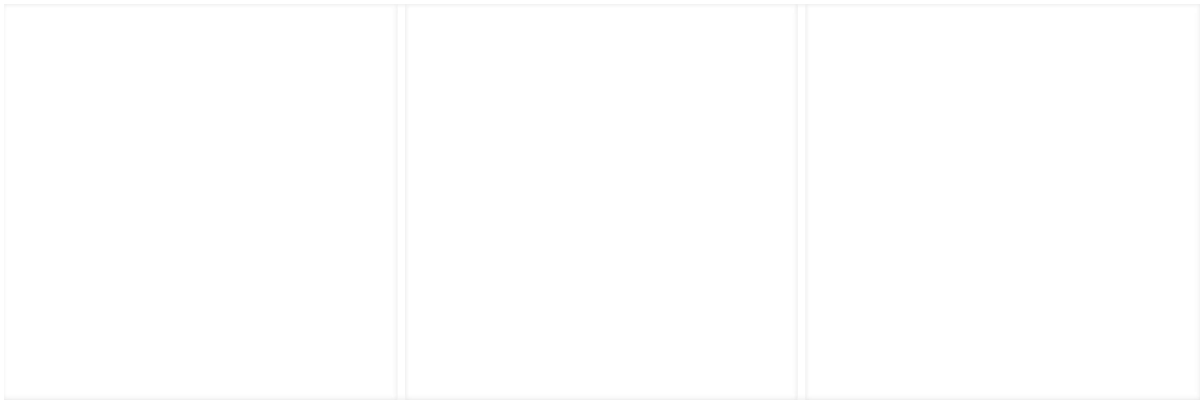
[Download de presentatieslides](#)

Panelgesprek over toekomstbestendig bouwen

Het inhoudelijke programma sluit af met een panelgesprek, met gedeputeerde Anne Koning van de provincie Zuid-Holland, transitiemaker Sandra Nap, business analist bouw en circulariteit Geert Dirkse van de Rabobank en manager duurzaamheid Maarten Markus van AM.

De eerste vraag voor het panel luidt: 'Is toekomstbestendige woningbouw op de lange termijn kosteneffectiever dan traditionele woningbouw?' Maarten Markus: "Je voorkomt kosten in de toekomst, bijvoorbeeld vanwege het klimaat." Sandra Nap: "Ik praat liever over waarde dan over kosten." Anne Koning: "Het betekent soms dat er op korte termijn een financieringsvraag is."

'Toekomstbestendige bouw is alleen haalbaar met strengere regelgeving en overheidsstimulansen, anders blijft traditionele bouw de norm.' Deze stelling maakt veel los. Anne Koning: "Wij hebben het in de verordening opgenomen. En kunnen helpen met expertise." Geert Dirkse: "De financiering is lastig, want er is nog weinig data opgebouwd. Die is nodig, zodat toezichthouders toestemming kunnen geven voor andersoortige projecten." Sandra Nap: "Strenger kan met andere woorden: toekomstbestendige regelgeving." Geert Dirkse: "Er is vooral een consistente overheid nodig. Door de saleringsregeling kan de markt zonnepanelen nu niet aan de straatstenen kwijt." Maarten Markus: "De overheid moet constructief zijn. Er ging laatst iets niet door omdat de regenpijp niet mooi was."

Het panel gaat in gesprek over stellingen die door deelnemers zijn ingebracht.

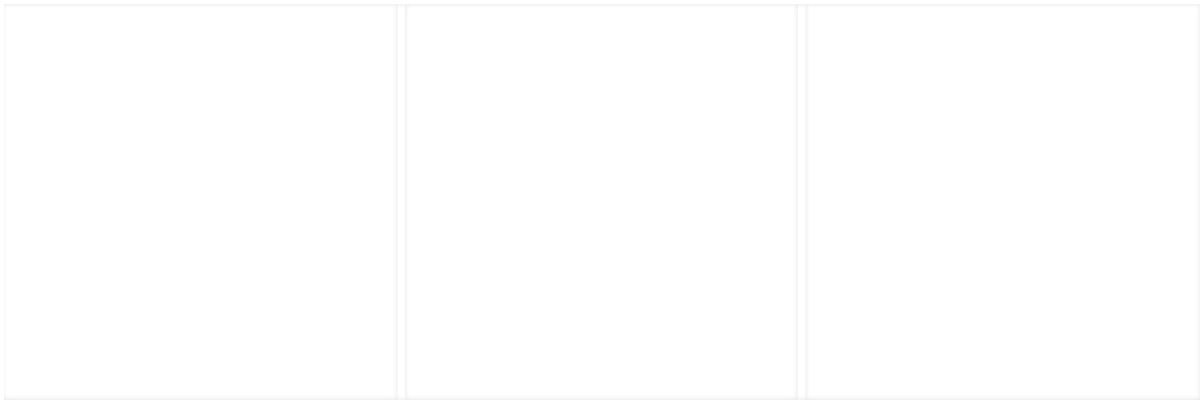
Lancering convenant 2.0

Gedeputeerde Rob van Muilekom van de provincie Utrecht lanceert de tweede versie van het convenant. "Vandaag hebben we meer dan 145 ondertekenaars van het convenant. We gaan de minister vragen hoe ze het cadeautje van deze organisaties gaat aannemen. Binnenkort is er een Woontop, daar gaan we toekomstbestendig bouwen op de agenda krijgen. Vandaag doe ik speciaal een oproep aan alle andere provincies om mee te tekenen."

Alle partners van het convenant zijn gevraagd om het convenant te evalueren en ons te voorzien van feedback. Deze feedback is verwerkt en op 4 oktober 2024 is de 2.0-versie vastgesteld. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- *Tekstuele verbeteringen en uitgebreidere toelichtingen.*
- *We sluiten nog beter aan bij de indicatoren vanuit Het Nieuwe Normaal.*
- *De BENG-norm is scherper verwoord.*
- *Klimaatadaptatie is zoveel mogelijk geharmoniseerd met de maatlat Groene Klimaatadaptieve Gebouwde Omgeving.*

Het convenant wordt met een druk op de knop officieel actief.

Rob van Muilekom en Marrit van der Schaar

Afsluiting

We kunnen terugkijken op een mooie middag, een geslaagd congres! Met aandacht in diverse media:

- <https://www.biltschecourant.nl/lokaal/overig/1088213/congres-toekomstbestendig-bouwen-lanceert-versie-2-0>
- <https://www.nul20.nl/dossiers/meer-dan-140-partijen-tekenen-convenant-toekomstbestendig-bouwen-20>
- <https://www.versnellingwoningbouw.nl/actueel/nieuws/congres-toekomstbestendig-bouwen-groot-succes-met-lancering-versie-20-van-het-convenant>
- <https://www.denieuwsbode.nl/lokaal/duurzaamheid/1089131/wonen-in-hennep-biobased-wordt-booming>
- <https://www.duurzaamgebouwd.nl/artikel/20241028-aantal-ondertekenaars-toekomstbestendig-bouwen-groeit-door>
- <https://www.gooieneemlander.nl/regio/gooi-en-eemland/hilversum-zet-handtekening-onder-convenant-toekomstbestendig-bouwen/24069820.html>
- <https://www.hilversumnieuws.nl/wonen/wonen/345243/convenant-voor-duurzame-woningbouw-we-kiezen-voor-duidelijkhe>
- <https://bouwenuitvoering.nl/nieuwbouw/toekomstbestendig-bouwen-samen-sneller-en-toekomstgericht-bouwen>

Het Congres Toekomstbestendig Bouwen is een event om elkaar weer te zien en spreken, ontwikkelingen van de afgelopen periode te markeren, nieuwe inspiratie te delen én nieuwe ondertekenaars van het convenant Toekomstbestendig Bouwen welkom te heten.

Dit jaar staat de implementatie van het convenant centraal. Tijdens het congres gaan we hier uitgebreid op in en delen we met elkaar de beste praktijkervaringen.

Tekst Harmen van Doorn

Foto's Petronellanitta Fotografie